

PROTOKOL
O POSTUPANJU ŠKOLE U SITUACIJAMA
NASILJA

SADRŽAJ

I- OPĆE ODREDBE.....	2
- Predmet Protokola	2
- Cilj Protokola	2
- Obavezna informiranja o Protokolu	2
II- DEFINIRANJE NASILJA.....	2
- Definicija nasilja	2
- Vrste nasilja	3
- Nasilni sukob vršnjaka i nasilništvo	3
- Aktivnosti razrednika u situacijama sukoba	3
III – ULOGE I ODGOVORNOSTI RADNIKA/ICA ŠKOLE U SITUACIJAMA NASILJA.....	4
- Obaveze škole u slučaju prijave ili dojave o nasilju	4
IV – EVIDENCIJA ŠKOLE O SITUACIJAMA NASILJA.....	5
- Evidencija i izvještavanje	5
- Evidentni list	5
- Obrazac za opis događaja	5
V – PRILOG.....	6

Na osnovu člana 103. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 23/17, 33/17), Rezolucije o sprečavanju maloljetničke delikvencije i postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima („Službene novine F BiH“, broj 10/08.) i Pravila škole, Nastavničko vijeće na svojoj sjednici održanoj dana 13.11.2018. godine donosi:

PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U SITUACIJAMA NASILJA

I – OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Protokola)

Protokolom o postupanju škole u situacijama nasilja (u daljem tekstu Protokol) se reguliraju, prava, obaveze i odgovornosti, kao i načini postupanja direktora/ice škole, stručnih saradnika/ica, nastavnika/ica, razrednika/ica, učenika/ica, roditelja/staratelja i ostalih radnika/ica škole u situacijama povećanog rizika i nasilja u školi, sa ciljem zaštite učenika/ica i svih radnika/ica.

Član 2. (Cilj Protokola)

Cilj Protokola je preveniranje mogućih situacija nasilja i adekvatno postupanje u konkretnim kriznim situacijama sa ciljem zaštite učenika/ica, svih radnika/ica u odgojno-obrazovnoj ustanovi i roditelja/staratelja.

Član 3. (Obavezna informiranja o Protokolu)

Sa sadržajem Protokola trebaju biti upoznati radnici/ce škole, roditelji/staratelji i učenici.

II- DEFINIRANJE NASILJA

Član 4. (Definicija nasilja)

Prema Rezoluciji o sprečavanju maloljetničke delikvencije i postupanje u slučaju nasilja među djecom i mladima nasiljem se smatra svako namjerno, fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci od strane njihovih vršnjaka učinjeno radi ozljeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje ponavljanje istog obrasca i odražava nejednako pravan odnos snaga.

Član 5. (Vrste nasilja)

U smislu ovog Protokola, vrste nasilja su: fizičko, psihološko, socijalno, seksualno i nasilje nastalo zloupotrebom informacijskih tehnologija.

Član 6. (Nasilni sukob vršnjaka i nasilništvo)

U kontekstu nasilja u školi, kao opće kategorije, potrebno je razlikovati normalne sukobe vršnjaka (konflikte) od nasilništva i nasilničkog ponašanja djece. U daljem tekstu ćemo navesti osobine jednih i drugih. Nasilničko ponašanje se razlikuje od jednokratnih incidenata, dječijih svađa i tučnjava.

Nasilništvo i nasilničko ponašanje podrazumijeva 6 definirajućih faktora: namjera da se nanese ozlijeda ili šteta, intezitet i trajanje, moć nasilnika, ranjivost žrtve, manjak potpore, posljedice.

Normalne sukobe (konflikte) među učenicima/icama karakteriše:

1. ne postoje elementi navedeni za nasilništvo
2. djeca ne insisitiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu
3. mogu dati razloge zašto su u sukobu
4. ispričaju se ili prihvate rješenje da niko nije pobijedio
5. slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe
6. mogu promijeniti temu i otići iz situacije

Nasilničko ponašanje djece obilježava:

1. agresivno ponašanje kojim se nekom namjerno čini zlo,
2. ponavljanje tokom određenog vremena,
3. nejednakopravan odnos snaga (jači protiv slabijeg ili skupina protiv pojedinca).

Član 7. (Aktivnosti razrednika u situacijama sukoba)

U situacijama vršnjačkog sukoba među učenicima razrednik preduzima aktivnosti u saradnji sa roditeljima u smislu pojačanog odgojnog rada sa učenicom, grupom učenika i odjeljenskom zajednicom.

U slučaju da se konflikt ili sukob ponavlja, ako odgojni rad ne daje rezultate, razrednik će u saradnji sa stručnom službom škole i roditeljima, poduzimati aktivnosti u smislu pojačanog odgojnog rada.

Za stručnu pomoć, po potrebi, mogu se uključiti i institucije van škole, a u najboljem interesu djeteta.

III – ULOGE I ODGOVORNOSTI RADNIKA/ICA ŠKOLE U SITUACIJAMA NASILJA

Član 8.

(Obaveze škole u slučaju prijave ili dojave o nasilju)

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom, škola je dužna postupiti na sljedeći način:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktuelno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih službenika odgojno-obrazovne ustanove ili, prema potrebi, pozvati službenike policije;

- ukoliko je dijete povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva ljekarsku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne ljekarske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta lekaru, te sačekati ljekarsku preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja ili zakonskih zastupnika;

- odmah po prijavljenom nasilju razrednik o tome treba obavijestiti roditelje djeteta ili zakonske zastupnike, te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznao/la i obavijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;

- po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom koje je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala ljekarska intervencija, uz dogovor sa lekarom, čim to bude moguće. Ovi razgovori sa djetetom obavljaju se uvijek u prisutnosti razrednika i stručnog radnika odgojno-obrazovne ustanove, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu podršku;

- roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno-obrazovnoj ustanovi i izvan nje, a radi podrške i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;

- obaviti razgovor sa drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju spoznaju o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti u vezi sa oblikom, intenzitetom, težinom i vremenskim trajanjem nasilja;

- ukoliko se radi o naročito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod druge djece, koja su svjedočila nasilju, savjetovati se sa nadležnom stručnom osobom ili službom radi pomoći djeci, svjedocima nasilja;

- što hitnije obaviti razgovor sa djetetom koje je počinilo nasilje uz prisutnost stručne osobe, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tokom razgovora posebno obratiti pažnju iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj porodici ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah obavijestiti centar za socijalnu zaštitu, a, prema potrebi, ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje obavijestiti policiju, a odgojno-obrazovna

ustanova će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u odgojno-obrazovnoj ustanovi;

- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje, upoznati ih sa događajem, kao i sa neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu zaštitu, centar za mentalno zdravlje, porodična savjetovališta i slično) i obavijestiti ih o obavezi odgojno-obrazovne ustanove da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu zaštitu i policiji;

- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koji će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim organima.

IV – EVIDENCIJA ŠKOLE O SITUACIJAMA NASILJA

Član 9. (Evidencija i izvještavanje)

Škola vodi evidenciju i piše izvještaje o situacijama nasilja.

Član 10. (Evidentni list)

Škola vodi poseban Evidentni list o sukobima i nasilju u školi. Obrazac popunjava član/ica Nastavničkog vijeća ili drugi radnik/ica škole koji je bio prisutan/a ili obaviješten/a o nasilju neposredno nakon događaja, kao i učenici i svjedoci događaja.

Evidentni list je sastavni dio izvještaja škole o događaju.

Član 11. (Obrazac za opis događaja)

Svaki učenik/ica koji je učestvovao/la u činu nasilja koje je prijavljeno popunjava nakon događaja Obrazac za opis događaja i predaje ga razredniku/ici, ili stručnom/noj saradniku/ici. Obrazac je dio izvještaja škole o događaju.

Podaci u obrascima i izvještaju moraju biti zaštićeni od zloupotreba bilo koje vrste.

Broj: 38-II- 812-1/18

Datum: 13.11.2018. godine

DIREKTOR

/Vahid Čustović/

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Ilidža
Javna ustanova
Osma osnovna škola
"Amer Ćenanović"

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Canton Sarajevo
Municipality of Ilidža
Public Institutio
The Eighth primary school
"Amer Ćenanović"

Šta sam mogao/la učiniti drugačije:

Šta ću uraditi da popravim učinjeno:

Potpis učesnika u događaju: _____
Potpis stručne osobe: _____